

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานการศึกษา

เพื่อให้ทราบถึงวิธีการศึกษาสภาพ และปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 ในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เสนอเกี่ยวกับ ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 จำนวนทั้งสิ้น 227 คน จาก 227 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 ในปีการศึกษา 2552 เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Nonprobability sampling) วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) (เกษม สหราชทิพย์, 2543, หน้า 24-25) เนื่องจากสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 มีจำนวนน้อย ผู้ศึกษาจึงกำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดคือ 114 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 114 คน (ภาคผนวก ค)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) ประกอบด้วยข้อความเกี่ยวกับเพศ และประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3

ตอนที่ 2 สภาพ และปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 จำนวน 50 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 อันดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ประกอบด้วยข้อบ่งชี้การบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 ทั้งหมด 7 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ด้านการจัดทำ และเสนอของบประมาณ มีข้อคำถาม 7 ข้อ
2. ด้านการจัดสรรงบประมาณ มีข้อคำถาม 6 ข้อ
3. ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลการรายงานการใช้จ่ายเงิน และผลการดำเนินงาน มีข้อคำถาม 7 ข้อ
4. ด้านการระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา มีข้อคำถาม 9 ข้อ
5. ด้านการบริหารการเงิน มีข้อคำถาม 5 ข้อ
6. ด้านการบริหารการบัญชี มีข้อคำถาม 6 ข้อ
7. ด้านบริหารพัสดุ และสินทรัพย์ มีข้อคำถาม 10 ข้อ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาจุดมุ่งหมายของการศึกษาเพื่อกำหนดแนวทางในการสร้างเครื่องมือ
2. ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณ เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม
3. วางแผนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาสภาพ และปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3
4. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาประมวลเป็นกรอบแนวคิด กำหนดขอบเขต และเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า
5. สร้างแบบสอบถามครอบคลุมตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาสภาพ และปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 สร้างขึ้นจำนวน 50 ข้อ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 อันดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด
6. นำแบบสอบถามการศึกษาสภาพ และปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบเนื้อหา และภาษาที่ใช้เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข
7. นำแบบสอบถามการศึกษาสภาพ และปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 ที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอนั้นของอาจารย์ที่ปรึกษานำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องของแบบสอบถามกับจุดมุ่งหมายของการศึกษา (ภาคผนวก ก) โดยมีผู้เชี่ยวชาญดังต่อไปนี้คือ

7.1 รองศาสตราจารย์เกษม สาทรรายทิพย์ ตำแหน่งอาจารย์ภาควิชาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ จังหวัดพิษณุโลก

7.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรณภูมิ จารุสาธิต ตำแหน่งอาจารย์ภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ จังหวัดพิษณุโลก

7.3 นายบุญเลิศ ฉิมใจงาม ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหนองบัวทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3

7.4 นายกิจ พานทอง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษาชำนาญการโรงเรียนวัดคันช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลกเขต 3

7.5 นางธนรัตน์ พุกบ้านเก่า ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ (ภาษาไทย) โรงเรียนเทศบาลวัดพรหมจริยาวาส จังหวัดนครสวรรค์

8. นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องของแบบสอบถามกับจุดมุ่งหมายของการศึกษาลงความคิดเห็นให้คะแนน และคำนวณหาค่าความสอดคล้องดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความวัดได้ตรงตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อความวัดได้ตรงตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาหรือไม่

-1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความวัดได้ไม่ตรงตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา

โดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ยของคะแนนรายข้อโดยใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับวัตถุประสงค์

เมื่อ $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

เมื่อ N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

(เกษม สาทรรายทิพย์, 2543, หน้า 207)

9. ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของแบบสอบถามกับจุดมุ่งหมายของการศึกษาของแบบสอบถามการศึกษาศาสนา และปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 ของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนเป็นรายข้อแล้วคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 ถึง 1.00 (ภาคผนวก ก)

10. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามการศึกษาศาสนา และปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองใช้ (try out) กับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

11. แบบสอบถามที่ทดลองใช้ (try out) หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามการศึกษาสภาพ และปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 โดยการหาค่าความเชื่อมั่นด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (เกษมสาหร่ายทิพย์, 2543, หน้า 186-187) โดยใช้โปรแกรม SPSS ปรากฏว่าแบบสอบถามการศึกษาสภาพการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .93 (ภาคผนวก ง) และแบบสอบถามการศึกษาปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .97 (ภาคผนวก จ)

12. นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบคุณภาพแล้วมาตรวจสอบรูปแบบการพิมพ์เพื่อให้มีความสมบูรณ์มากที่สุดก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

13. นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้ศึกษาขอหนังสือขอความร่วมมือจากโครงการปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา แขนงการบริหารการศึกษาภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยนเรศวร ไปยังผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 จำนวน 114 โรงเรียน รวม 114 ฉบับ

2. ผู้ศึกษาเก็บข้อมูลด้วยตนเองแก่ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 ในอำเภอบึงสามพันจำนวน 22 โรงเรียน รวม 22 ฉบับ

3. ผู้ศึกษาส่งหนังสือขอความร่วมมือพร้อมแบบสอบถามให้ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 ในอำเภอหนองไผ่ อำเภอวิเชียรบุรี และอำเภอศรีเทพ จำนวน 92 โรงเรียน รวม 92 ฉบับ เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

4. การเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ผู้ศึกษาขอให้ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ส่งแบบสอบถามในอำเภอหนองไผ่ อำเภอวิเชียรบุรี และอำเภอศรีเทพมายังบ้านเลขที่ 64 หมู่ 7 ตำบลสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ 67140

5. ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 26 มกราคม 2553 ถึงวันที่ 12 มีนาคม 2553 รวม 45 วัน

6. ส่งแบบสอบถามไปทั้งสิ้น 114 ฉบับ ได้รับกลับคืนเป็นฉบับที่สมบูรณ์ 103 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.35

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ศึกษาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ด้วยโปรแกรม SPSS ดำเนินการตามลำดับต่อไปนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืน และคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ มาใช้ในการวิเคราะห์ โดยแบ่งดังนี้

1.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ โดยใช้โปรแกรม SPSS

1.2 สภาพ และปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$: Mean) และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.: standard deviation) โดยใช้โปรแกรม SPSS

2. เกณฑ์แปลความหมายของคะแนน (บุญชม ศรีสะอาด, online) ดังนี้

2.1 ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีระดับสภาพและปัญหาการบริหารงาน งบประมาณมากที่สุด

2.2 ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีระดับสภาพและปัญหาการบริหารงาน งบประมาณมาก

2.3 ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีระดับสภาพและปัญหาการบริหารงาน งบประมาณปานกลาง

2.4 ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีระดับสภาพและปัญหาการบริหารงาน งบประมาณน้อย

2.5 ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีระดับสภาพและปัญหาการบริหารงาน งบประมาณน้อยที่สุด

3. เปรียบเทียบสภาพ และปัญหาการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 จำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการ ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาโดยการทดสอบค่าที (t-test Independent) โดยใช้โปรแกรม SPSS